

Nieuwsbrief september 2010

De entree van een egel in onze tuin.

Vorige week was ik met kleinzoon in speeltuin bij de IJzeren Vrouw. Opeens was er wat tumult: jongetje had egeltje ontdekt, zo ook kleinzoon Timo. Het kleine stekeling liep te kuieren over het gras op zoek naar eten. Waar kwam hij vandaan? Waar was zijn moeder? We volgde hem/haar op afstand, stekeltje ging haar eigen gang: langs e rand van de zandbak al snuffelend of stil als een bolletje rond als je te dicht bij kwam. Opeens moest ik denken aan onze tuin en de slakkenplaag, hier liep een wandelende slakkenjager! Zou ik, zal ik? Ja, na verloop van tijd heb ik bladeren en alles wat er in de buurt lag voor egeltje in tas gepropt en egeltje er bovenop gezet, tas dicht. Op naar onze tuin en....voorzichtig bij mijn tafel op de grond gezet, tegen de avondschemer.

Egeltje liep eerst zo'n drie rondjes om mijn tafel en toen...was ze weg, richting buurvrouw met huisje? Om eronder te kamperen? Ik zoek haar als ik terug ben op de tuin natuurlijk. Even nog dit: de plaats waar egeltje eerst vertoefde was erg onrustig vanwege bouw met grote containers die daar weggehaald werden. Dus het domein van het egeltje werd bedreigd; de speeltuin werd ook weggehaald.

Het boek van Jan Wolkers, De Achtertuin, bevat ook een hoofdstuk over de egel. De komende maanden zal de egel een plekje gaan zoeken onder dorre bladeren. En blijkbaar kunnen ze ook last krijgen van teken die zich vol zuigen tussen de stekels. Jan Wolkers heeft er zo eentje gered, het was broodmager en kon amper meer lopen. Hij heeft de teken met een pincet tussen de stekels uitgepeuterd, en het beestje bijgevoerd met wormen en.... slakken!! Wie weet zal deze egel zich voortplanten en iets waardevol toevoegen aan onze tuin, en prachtig om te zien als ze zo aan het scharrelen is tegen de avond. Vraag heeft iemand al een egel gezien op de tuin? Of zijn er andere waardevolle ervaringen met dieren? Wij zijn er benieuwd naar en kijken uit naar reactie.

Dieren in de tuin

De eerste reactie

Misschien heb je de bijlage van het Brabants Dagblad wel gezien in juni, met als thema water. Hier staat een artikel in over het broodnodige water, in mijn tuintje. (aan het einde van het pad, op nummer 27B)

Afgelopen week hebben we het onkruid, wat kniehoog stond maar weer eens weggehaald. Voor de kinderen is het ideaal, ze hoeven niet op te letten wat ze er wel en niet uit mogen trekken. Alles mag eruit gehaald worden. Hele planten met kluit en al worden uit de grond gehaald. Wormen en spinnetjes zijn al niet meer bijzonder. Kikkers en padden wel, kleine en grote hadden een plaatsje onder de planten gevonden. Een mestkever, met zijn mooie zwart-blaauwe schild is tjdor oudste over het hek bij het slootje gezet. Weer een plant eruit getrokken, wat beweegt daar? Het lijkt wel een...salamander. Gaan we hem vangen? Het blijken water-salamanders te zijn, maar wat doen ze onder de planten? Overwinteren? Misschien toch

een idee om wat planten op mijn tuintje te laten staan.

Wij hebben in elk geval salamanders gevangen en ook weer terug gezet.

Snoeicursus

Wie heeft er belangstelling voor een korte cursus snoeien van fruitbomen?

Ik heb een vakman gevonden, Willem van den Berg die ons waarschijnlijk in november-december een middag vertrouwd kan maken met de belangrijkste principes van het snoeien. Willem is eigenaar van het biologisch fruitteeltbedrijf "De Sterregaard" in Hedel. Snoeien is een kunst. Willem zal ter plekke bij onze fruitbomen demonstreren hoe dit aan te pakken. Ik ga hem ook vragen of hij in het kort iets wil vertellen over veelvoorkomende ziekten bij fruitbomen. De kosten zijn afhankelijk van het aantal deelnemers. Ik verwacht tussen de 10 en 15 euro. Hoe meer belangstellenden, des te lager de kosten. Het bestuur is bereid wat bij te dragen, maar uiteraard dragen de deelnemers ook zelf hun steentje bij. Meld je aan bij Riet: 073-6220753 of mail riet@saxofoon.demon.nl. Wacht niet te lang.

De drie gezusters

Nee, het gaat niet om het cafe/ discotheek die in de Karrenstraat zat, maar een experiment; genaamd de drie gezusters. Onder andere Peter Bauwens schreef hierover. Peter Bauwens heeft samen met Kathelijne Thiers een kwekerij waar wordt gewerkt aan de selectie van buitengewone, eetbare planten. Online zijn veel groentezaden en –plantjes te koop (www.denieuwetuin.be). Het is een traditie bij de Noord Amerikaanse Indianen. Maïs, bonen en pompoenen samen worden geteeld op kleine heuveltjes, omdat ze elkaar perfect aanvullen en

The Three Sisters
Corn * Beans * Squash

beschermen. De heuveltjes hebben een omvang van ongeveer een vierkante meter. Drie maïsplanten per vierkante meter werden gezaaid. Als de maïs ongeveer twintig centimeter hoog is, plant men drie bonen op ongeveer 10 a 20 cm van de maïs. Per vierkante meter word een pompoen geplant. Maïs (corn) is de oudste zuster: ze groeit hoog en stabiel in het midden van de heuvel. Pompoen (squash) is de tweede zuster. Groeit over de heuvel, bedekt de bodem en houdt onkruid tegen en de de bodem vochtig door de zon tegen te houden. Bonen zijn de derde zuster: ze klimmen door de pompoen en dan omhoog langs de maisstengels die als steun voor de bonen dienen. De bonen zorgen voor binding van stikstof in de bodem en verhogen de vruchtbaarheid. Voor meer informatie over tijdstippen van zaaien en oogsten: zie ook [Three Sisters Garden](#). De voordelen van deze combinatieteelt is dat de planten minder gevoelig zijn voor schadelijke effecten, ipv een heel veld van een gewas aan te planten. De bonen brengen stikstof in de grond, waar de maïs zich aan tegoed doet, en de pompoenen met hun grote bladeren houden de aarde vochtig en er is minder onkruid. De heuveltjes kregen meer warmte en konden gemakkelijk van meststoffen worden voorzien. En je spaart nog ruimte uit ook!

Praktische Tips

Ruim al het loof van de nachtschadenfamilies op (afvoeren in plastic zakken). Dit om ziekten te voorkomen in het volgend seizoen. N.B.: dit zijn de aardappelen, tomaten en aubergines. Als het je gelukt is om aubergines te telen, pluk de grootste onderin eerst, ze remmen de groei van de kleinere vruchten erboven.